

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันประเด็นเรื่องการพัฒนาในด้านการให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในประเทศนั้นจัดได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับหลายประเทศทั่วโลก เพราะในการพัฒนาประเทศนั้นมรดกประกอบสำคัญ คือ ต้องเริ่มต้นจากการพัฒนามนุษากรภายในประเทศให้มีความรู้ความสามารถก่อน สำหรับประเทศไทยนั้นความรู้ในสาขาวิชาด้านศิลปะและการออกแบบก็เป็นความรู้สาขาวิชาหนึ่งที่กำลังได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งประชาชนที่เริ่มมีความสนใจในด้านศิลปะและการออกแบบนั้นมีมากขึ้น แต่ในประเทศไทยนั้นยังขาดสถานที่และวิธีการในการมอบความรู้ให้กับประชาชนอย่างเพียงพอ การวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบจึงเป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการออกแบบอาคารศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะและการออกแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลทฤษฎี หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการออกแบบ ประกอบด้วยการค้นหาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของศูนย์การเรียนรู้ที่มีอยู่ในประเทศไทย การศึกษาตัวอย่างอาคารประเภทศูนย์การเรียนรู้ทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ การศึกษาแนวคิดและเกณฑ์ในการออกแบบรูปแบบการจัดวางผังและการเชื่อมโยงของพื้นที่โดยละเอียด การศึกษาวิธีการใช้รูปแบบต่าง ๆ ของสื่อในการให้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ หลักเกณฑ์ในการเลือกสถานที่ตั้งของอาคารให้เหมาะสม รวมไปถึงรูปแบบและวิธีในการบริหารจัดการของโครงการอีกด้วย โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์อย่างละเอียดเพื่อที่จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้งานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของทฤษฎีต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานี้ได้นำมาสู่การพัฒนาทฤษฎีการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านแนวคิด การออกแบบอาคาร การวิเคราะห์สถานที่ตั้ง การจัดวางของพื้นที่ ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่รูปแบบกิจกรรม การนำเทคโนโลยีด้านสื่อเข้ามาใช้ การวิเคราะห์การใช้งานของผู้มาใช้งานการบริหารจัดการ ซึ่งจากการสรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นเหล่านี้ได้นำไปสู่ข้อสรุปเบื้องต้นในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบต่อไป

โดยในลำดับสุดท้ายนี้ได้ทำการทดลองแนวทางการออกแบบด้วยการออกแบบโครงการศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบ โดยเป็นอาคารที่ประกอบไปด้วยลักษณะการใช้งานหลัก ๆ 3 อย่างคือ ส่วนห้องสมุด ส่วนจัดแสดงผลงาน และ ส่วนปฏิบัติการ โดยการออกแบบ

นั้นได้เน้นในการเชื่อมโยงของความสัมพันธ์ของงานในแต่ละพื้นที่เพื่อให้สามารถผสมผสานการใช้งาน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในอาคาร นอกจากนี้ยังมีการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยในการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพและมุมมองที่แตกต่างออกไปมากยิ่งขึ้น โดยตัวอาคารนี้ตั้งอยู่ในพื้นที่สยามสแควร์ บริเวณพื้นที่ตรงข้ามกับอาคาร เดอะ สไต์ลส์ (The style) โดยตัวอาคารเป็นอาคารสูง 8 ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยโดยรวมทั้งหมดประมาณ 12,541 ตารางเมตร ใช้งบประมาณทั้งสิ้น ประมาณ 1,066,574,867 บาท โดยเป็นการร่วมลงทุนระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งจากประเทศไทย และจากต่างชาติ ประกอบด้วย องค์กร IDRC (International Development Research Centre) บริษัท เอจี โฟร์ (Ag 4 mediatecture) รัฐบาลไทย และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยผลการทดลองตามแนวทางการออกศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบแบบนั้นได้ผ่านการประเมิน และเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิชาการ และผู้ดูแลอาคารประเภทศูนย์การเรียนรู้ เพื่อสรุปแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการใช้งาน

Abstract

At present time, the content of knowledge development regarding news and information for people has become one of the major considerations in every country. Most of us believe that population is the essential fundamental of the country, and that the first step of nation development is to educate its people. In Thailand, the field of Art & Design are essentially supported by both government and private sectors. Furthermore, the interest in Art & Design of Thai people has been increased in recent years. In contrast, facility and learning process in Thailand are still insufficient in this field. Hence, the research *Guidelines for Designing Mediatheque of Art & Design* is to look for the solution for efficient and appropriate process in creating an Art & Design learning centre.

Guidelines for Designing Mediatheque of Art & Design consists of the study concerning theories, principles of creating architecture, including problems of education and establishing knowledge centre in Thailand, case studies of libraries and knowledge centers in Thailand and abroad, concepts of designing knowledge centre, standard of design guidelines, planning and spatial relationship. A proposed solution to learning art and creativity includes principle of appropriate site selection, and development and management of the project. This research is the result of critical study and analysis which could be efficiently applied to the practical purpose.

The results lead to the advancement of Mediatheque of Art & Design theories in many aspects: concepts of building design, site analysis, spatial organization and relationship, types of activities, method of applying media technology to learning activities, attendant analysis and project management. Consequently, the primary conclusion of designing Mediatheque of Art & Design would be further used for future application.

Finally, this research also includes the experiment of the design guidelines by designing a building for Mediatheque of Art & Design. The building is a learning centre of Art & Design that combines 3 main functions, consisting of library, gallery, and

workshop space. The design concept emphasizes on the relation between functions and the activities which would be held in this building. In addition, media technology will be used in this project for presenting contents as an alternative mean for attendants. The Mediatheque of Art & Design was proposed to be located at Siam Square, opposite to The Style by Toyota building. The project was designed as an eight-storey building and has a pedestrian way linking with Lido Multiplex on the 2nd floor. The approximate total area is 12,541 square meters. Total Investment, which would be supported by IDRC (International Development Research Centre), Ag 4 mediatecture Company, Thailand Government and Chulalongkorn University, is 1,066,574,867 bath.

The result of this project was finally examined and evaluated by experts; architects, academicians, and a design advisory director of TCDC. These evaluations are useful for specifying the most practical methods and design guidelines for designing Mediatheque of Art & Design.